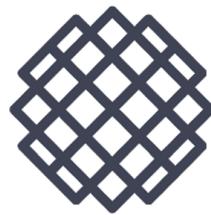

Republika e Kosovës
Republika Kosova
Republic of Kosovo

Zyra Kombëtare e Auditimit
Nacionalna Kancelarija Revizije
National Audit Office

**IZVEŠTAJ REVIZIJE O FINANSIJSKIM IZVEŠTAJIMA OPŠTINE
ELEZ HAN ZA GODINU 2019**

Priština, Juli 2020

Nacionalna Kancelarija Revizije Republike Kosova je najviša institucija ekonomске i finansijske kontrole i za svoj rad odgovara Skupštini Kosova.

Izveštaji Nacionalne Kancelarije Revizije na direktni način promovišu polaganje odgovornosti javnih institucija pošto oni pružaju održivu osnovu za zahtevanje odgovornosti od strane menadžera svake budžetske organizacije. Tako mi povećavamo poverenje u trošenju javnih fondova i odigravamo aktivnu ulogu u obezbeđivanju interesa poreskih platiša i ostalih interesnih strana u povećanju javne odgovornosti.

Ova revizija je izvršena u skladu sa Međunarodno Standardima Vrhovnih Institucija Revizije kao i sa najboljim evropskim praksama.

Generalni Revizor je odlučio o mišljenju revizije o Godišnjim Finansijskim Izveštajima Opštine Elez Han, u konsultaciji sa Pomoćnikom Generalnog Revizora *Naser Arllati*, koji je nadgledao reviziju.

Izveštaj je rezultat revizije izvršene od strane *Ajtene Llapashtica*, vođa tima i *Selvete Foniqi, Aurora Morina* članovi tima, pod upravljanjem Rukovodioca Departmana Revizije *Bujar Bajraktari*

TABELA SADRŽAJA

Opšti sažetak Opšti sažetak.....	4
Delokrug i metodologija revizije	5
1 Mišljenje Revizije o Godišnjim Finansijskim Izveštajima	6
2 Finansijsko upravljanje i kontrola	8
3 Napredak u sprovođenju preporuka	18
Dodatak I: Objasnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR	22
Dodatak II: Potvrđno pismo.....	24

Opšti sažetak

Izveštaj rezimira glavna pitanja koja proističu sa revizije Godišnjih Finansijskih Izveštaja Opštine Elez Han za 2019. godinu, koja obuhvaća Mišljenje Generalnog Revizora (GR) o Finansijskim Izveštajima. Pregled finansijskih izveštaja za 2019 godinu je izvršen u skladu sa Međunarodnim Standardima Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR).

Revizija je fokusirana na:

Zaključci

Zaključak o Godišnjim finansijskim izveštajima - Godišnji finansijski izveštaji su u skladu sa važećim pravilima i standardima, osim objavljivanja podataka o imovini kako je detaljno navedeno u posebnom potpoglavlju izveštaja.

Zaključak o Finansijskom upravljanju i kontroli - U kontekstu finansijskih sistema, kontrola nad prihodima i rashodima se uglavnom ne sprovodi efikasno zbog nepravilnosti u upravljanju prihodima, izvršenju plaćanja i upravljanju imovinom.

Zaključak o Sprovođenju preporuka iz prethodne godine - Opština je postigla dobar napredak u sprovođenju preporuka Generalnog Revizora iz prethodne godine, međutim, treba nastaviti sa naporima u potpunosti sprovesti preporuke.

Mišljenje Generalnog Revizora¹

Ne modifikovano mišljenje

Za opširnije vidite Dodatak 1 ovog izveštaja.

Odgovor menadžmenta u reviziji 2019

Predsednik složio se sa nalazima i zaključcima revizije i založio se da će adresirati sve date preporuke. Nacionalna kancelarija za reviziju ceni saradnju rukovodstva i osoblja opštine tokom procesa revizije.

¹ Dodatak I, objašnjava vrste mišljenja prema MSVIR-a.

Delokrug i metodologija revizije

Revizija uključuje pregled i procenu finansijskih izveštaja i ostalih finansijskih podataka, kao u nastavku:

- Da li finansijski izveštaji daju pravilan i istinit prikaz finansijskih računa i pitanja za period revizije;
- Da li su finansijski podaci, sistemi i transakcije u skladu sa važećim zakonima i pravilnicima;
- Da li su funkcije unutrašnje kontrole odgovarajuće i efikasne; i
- Da li su preduzete odgovarajuće akcije za sprovоđenje preporuka revizije.

Revizija je zasnovana na proceni rizika. Analizirali smo aktivnosti Opštine Elez Han, nivo oslanjanja na menadžerskim kontrolama kako bi odredili nivo detaljnih testova, koji su potrebni za obezbeđivanje dokaza koji potkrepljuju mišljenje GR-a.

Postupci su uključili pregled unutrašnjih kontrola, sistema računovodstva, nadovezane supstancialne testove kao i nadovezani aranžmani upravljanja do one mere koje mi smatramo potrebnim za efektivno obavljanje revizije. Nalazi revizije se ne trebaju smatrati kao sveobuhvatno odslikavanje svih slabosti koje mogu postojati, ili svih poboljšanja koje se mogu izvršiti na sistemima i postupcima koji su delovali.

Odeljci u nastavku pružaju detaljni opis nalaza i preporuka u svakoj revidiranoj oblasti. Odgovor Menadžmenta na rezultatima revizije se mogu naći u Dodatku II.

1 Mišljenje Revizije o Godišnjim Finansijskim Izveštajima

Revidirali smo GFI opštine Elez Han za godinu završno sa 31 Decembrom 2019, u skladu sa Zakonom o NKR-u i Međunarodnim Standardima Vrhovnih Institucija Revizije. Revizijski pregledi su obavljeni kako bi se omogućilo davanje mišljenja o GFI, koji uključuju izveštaj o primanjima i isplatama u gotovom novcu i izveštaj o izvršenju budžeta, detaljno objavljen.

Ne modifikovano mišljenje

Prema našem mišljenju, Godišnji Finansijski Izveštaji za godinu završno sa 31 decembrom 2019, predstavljaju pravilan i istinit prikaz u svim materijalnim aspektima, u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva za Javni Sektor, prema računovodstvu zasnovanom na gotovom novcu.

Osnova za Mišljenje

Revizija je izvršena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih institucija revizije (MSVIR). Prema ovim standardima, naše odgovornosti su opisane u nastavku u odeljku "Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izveštaja". U skladu sa MSVIR 10 i 30, kao i ostalim relevantnim zahtevima za reviziju GFI-a budžetskih organizacija, NKR je nezavisna od Opštine. Smatramo da su revizijski dokazi koje smo dobili dovoljni i primereni za obezbeđivanje osnove za mišljenje.

Odgovornost Menadžmenta za GFI

Predsednik opštine Elez Han je odgovoran za pripremu i tačno predstavljanje Finansijskih Izveštaja u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva na Javnom Sektoru - Finansijskog Izveštavanja na osnovu Računovodstva Gotovog Novca. Takođe, menadžment je odgovoran za unutrašnje kontrole koje menadžment ocenjuje kao potrebnim za omogućavanje pripreme finansijskih izveštaja bez materijalno pogrešnih prikazivanja koje su uzrokovane bilo usred prevare bilo usred greške. To uključuje primenu Zakona br. 03/L-048 o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornostima (sa izmenama i dopunama) i pravilnik br. 01/2017 o Godišnjem Finansijskom Izveštanju Budžetske Organizacije.

Predsednik Opštine je odgovoran za obezbeđivanje praćenje procesa finansijskog izveštavanja Opštine.

Odgovornost Generalnog Revizora za reviziju GFI

Naša je odgovornost da na osnovu naše revizije izrazimo mišljenje o GFI. Revizija je izvršena u skladu sa MSVIR. Ovi standardi zahtevaju da se pridržavamo etičkih zahteva i da planiramo i izvršimo reviziju kako bismo stekli razumnu sigurnost o tome da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno pogrešna prikazivanja.

Razumna sigurnost je visoki stepen sigurnosti međutim ne garantuje da će revizija koja se vrši u skladu sa MSVIR uvek identifikovati materijalno pogrešno prikazivanje kada ono postoji.

Pogrešna prikazivanja se mogu pojaviti usled prevare ili greške a smatraju se materijalnim ukoliko, pojedinačno ili u grupi mogu da utiču na odluke koje se donose na osnovu ovih GFI.

Revizija uključuje obavljanje postupaka radi dobijanja dokaza u vezi sa finansijskim informacijama i obelodanjivanjima u GFI. Izabrani postupci zavise od procene revizora, uključujući i procenu rizika od materijalno pogrešnih prikazivanja u GFI bilo da se ona pojavljuju usled prevare ili greške. Tokom procene rizika, revizor uzima u obzir unutrašnje kontrole koje su relevantne za sastavljanje finansijskih izveštaja od strane entiteta, kako bi dizajnirao revizorske postupke koje su odgovarajući za okolnosti entiteta, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efektivnosti unutrašnjih kontrola entiteta.

Revizija uključuje i procenu prikladnosti korišćenih računovodstvenih politika, opravdanost računovodstvenih procena izvršenih od strane menadžmenta, kao i procenu prezentacije finansijskih izveštaja.

Mi komuniciramo sa menadžmentom subjekta revizije o obimu, planiranom vremenu revizije i značajnim nalazima revizije, uključujući bilo koje značajne nedostatke u unutrašnjoj kontroli koje identifikujemo tokom revizije.

Izveštaj revizije se objavljuje na veb stranici NKR-a, osim informacija koja se klasifikuju kao osetljive ili zbog drugih zakonskih i administrativnih zabrana, u skladu sa važećim zakonodavstvom

2 Finansijsko upravljanje i kontrola

Naš rad u vezi sa Finansijski Upravljanjem i Kontrolom (FUK), odražava detaljni rad koji je preduzet o sistemima prihoda i troškova u budžetskim organizacijama. Posebno je u fokusu revizije bilo i upravljanje budžetom, pitanja nabavke kao i ljudski resursi kao i imovina i obaveze i funkciju unutrašnje revizije.

Zaključak o Finansijskom Upravljanju i Kontroli

U pogledu finansijskog upravljanja, kontrole nad prihodima su generalno pogodni i efektivni međutim zahteva se dalje poboljšanje za sprečavanje ne regularnosti. Glavna polja gde se zahtevaju poboljšanja su, primena pravila u slučaju planiranja i izvršenja rashoda, upravljanja prihodima. Pored toga, opština mora da preduzme mere za poboljšanje upravljanja i potpuno izveštavanje o registrima imovine, potraživanja i neizmirenih obaveza.

2.1 Planiranje i izvršenje budžeta

Pregledali smo izvore budžetskih sredstava i rashoda po ekonomskim kategorijama. Ovo je predstavljeno u narednim tabelama:

Tabela 1. Izvori budžetskih sredstava (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet ²	2019 Izvršenje	% Izvršenja 2019	2018 Izvršenje	2017 Izvršenje
Izvori Fondova:	2,915,921	3,205,548	3,133,210	98%	2,861,153	2,422,548
Grant Vlade -Budžet	2,600,555	2,600,554	2,582,110	99%	2,463,145	2,240,415
Preneti iz prethodne godine ³⁻	0	193,189	169,163	88%	138,390	31,440
Sopstveni prihodi ⁴	289,129	289,129	259,569	90%	171,825	113,852
Spoljne donacije	0	116,600	116,486	100%	84,970	36,841
Pozajmljivanje	26,237	6,076	5,882	97%	2,823	0

Završni budžet je u odnosu na početni budžet povećan za 289,627€. Ovo povećanje je rezultat prenesenih prihoda i donacija, dok je smanjena finansiranje od pozajmljivanja.

² Završni Budžet – odobreni budžet od strane Skupštine koji je kasnije prilagođen od strane Ministarstva Finansija

³ Sopstveni prihodi opština ne utrošenih prethodne godine prenesenih u tekuću godinu.

⁴ Prijemi koji entitet koristi za finansiranje sopstvene aktivnosti.

Opština je tokom 2019, potrošila 98% završnog budžeta ili 3,133,210€, sa poboljšanjem od 6% u poređenju sa 2018. godinom. Realizacija budžeta je bila na zadovoljavajućem nivou po ekonomskim kategorijama i ispod se daju objašnjenja o trenutnoj poziciji izvršenja budžeta.

Tabela 2. Potrošnja fondova prema ekonomskim kategorijama (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2019 Izvršenje	% Izvršenja 2019	2018 Izvršenje	2017 Izvršenje
Trošenje fondova prema ekonomskim kategorijama:	2,915,921	3,205,548	3,133,210	98%	2,861,153	2,422,548
Plate i Dnevnice	1,493,148	1,493,148	1,478,773	99%	1,451,064	1,367,010
Roba i Usluge	263,236	262,142	261,827	100%	226,206	188,215
Komunalije	54,400	54,400	54,369	100%	44,405	49,932
Subvencije i transferi	61,104	66,240	66,103	100%	47,659	49,801
Kapitalne Investicije	1,044,033	1,329,618	1,272,138	96%	1,091,819	767,590

Objašnjenja o promenama u budžetskim kategorijama:

- Konačni budžet za plate i dnevnice i komunalije nije imao promenu u odnosu na početni budžet;
- Konačni budžet za robe i usluge smanjen je za 1,094€. Na budžetske promene uticao je fond za pozajmljivanje (projekat Kosovsko Zdravstvo u skladu sa Sporazumom sa Ministarstvom Zdravlja) i smanjenje državnog granta za 22,567€, dok je bilo povećanja od prenesenih prihoda 18,567€, donacija 500€ i pozajmljivanja 2,406€⁵.
- Budžet za subvencije povećan za 5,136€ od prenesenih prihoda;
- Budžet za kapitalne investicije povećan za 285,585€ u odnosu na početni budžet. Od njih iz prenetih prihoda 169,486€, i donacije 116,099€.

⁵ Pozajmljivanje se odnosi na sporazum koji je Opština sklopila sa Ministarstvom Obrazovanja, Nauke i Tehnologije za projekat Reforme u Obrazovanju

Pitanje A1 – Nepravilna kvalifikacija troškova

Nalaz	Zakon o budžetu Republike Kosovo za 2019. godinu i računovodstveni plan jasno definišu da se izdaci moraju dogoditi iz odgovarajućih ekonomskih kategorija. Takođe član 26.1 ZJN predviđa da je nadležni službenik za nabavku ugovornog tela jedina osoba ovlašćena za zaključivanje ili potpisivanje javnog ugovora u ime takvog ugovornog tela. Tokom procesa revizije to smo primetili:
	<ul style="list-style-type: none">• Od testiranja plaćanja⁶ primetili smo da su troškovi sahrane u iznosu od 9.690€ kao i troškovi rehabilitacije u iznosu od 1.520€ plaćeni i pogrešno evidentirani od robe i usluga, dok im je priroda subvencija. Pored toga, ugovor zaključen sa specijalnom bolnicom za opštu rehabilitaciju Klokovska Banja 'za fizioterapeutske zdravstvene usluge' potpisao je direktor Odeljenja za Zdravstvo i Socijalnu Zaštitu (bez procedura nabavke).• Takođe, iz kategorije robe i usluga uplaćene su dve isplate sudske odluke za troškove pratećih plata u iznosu od 1.454€, dok troškovi pripadaju platama i dnevnicama.
	Uzrok pogrešne klasifikacije rashoda uglavnom je rezultat lošeg budžetiranja i nedostatka sredstava u odgovarajućim kategorijama.
Uticaj	Registracija rashoda u neadekvatnim ekonomskim kategorijama utiče na precenjivanje/potcenjivanje određenih kategorija rashoda i na pogrešan prikaz rashoda u GFI.
Preporuka A1	Predsednik opštine treba da osigura da se preduzmu sve radnje tako da se rashodi planiraju u odgovarajućim budžetskim izdvajanjima (ili da se vrši preraspodela sredstava kad je to potrebno) i da se plaćanje i registracija rashoda vrši strogo u skladu sa odgovarajućim ekonomskim kodovima. Nabavka usluga treba da se vrši postupkom nabavke, a ugovore treba da potpiše menadžer nabavke.

⁶ 2 testirana plaćanja u vezi sa pogrebnim uslugama u iznosu od 3.740 €, dok je ukupna uplata tokom ove godine bila 9.690 €. Za usluge rehabilitacije bio je samo 1 u iznosu od 1.520 €.

2.1.1 Prihodi

Prihodi realizovani u 2019. godini od opštine bili su u iznosu od 297,254€. Oni se odnose na prihod od poreza na imovinu, građevinske dozvole, administrativnih taksi, prihodi od poslovanja, prihodi od kirije itd. Opština u odnosu na prošlu godinu imala povećanje u realizaciji /procenat prihoda od 8%.

Tabela 3. Prihodi (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2019 Prijemi	% prijema 2019	2018 Prijemi	2017 Prijemi
Sopstveni prihodi	289,129	289,129	297,254	103%	288,496	225,193
Poreski prihodi	125,409	125,409	117,792	94%	133,801	79,588
Ne poreski prihodi	163,720	163,720	179,462	110%	154,695	145,605

Pored prihoda prikazanih u tabeli, opština je ostvarila i indirektne prihode od saobraćajnih novčаниh kazni u iznosu 24,181€.

Pitanje A2 – Nedostaci u ažuriranju podataka o porezu na imovinu

Nalaz Zakon br. 06/L-005, član 11.1 određuje " Fizičkom licu koje do 30. novembra tekuće godine pre poreske godine odluči da jedinicu objekta koristi kao primarno prebivalište i to izjavi u opštini ili tokom faze inspekcije, odobrava se smanjenje u iznosu od petnaest hiljada (15,000) evra od iznosa procenjene vrednosti jedinice objekta "

- U dva uzorka testirana u prvoj fazi revizije primetili smo da iz procenjene vrednosti jedinice zgrade nije napravljen dozvoljeni odbitak za primarni boravak. Ovi slučajevi su se poboljšali dok smo vršili reviziju. Međutim, nije urađen nikakav posao na identifikaciji drugih slučajeva, jer smo u završnoj fazi revizije identifikovali još četiri poreska obveznika za koje nije izvršen odbitak primarnog prebivališta.
- U dva uzorka za porez na stambene jedinice parcele i za porez na komercijalne parcele, imenovanje puteva na računu ne odgovara broju područja procene prema izveštaju o celokupnoj proceni opštine, koji je sačinio odsek za porez na imovinu. U jednom slučaju kada faktura pripada mestu Paldenica sa procenom zone 3309 vrednosti 30 €, a u fakturi je određena zonom 3310, koja pripada ulici Imer Vila sa vrednosti od 80 €). Dok druga faktura koja ima ulicu Lepenci, ova ulica nije opisana u zonu procene, jer je određena brojem 3305 zone procene sa nazivom kod ulice Deshmoret e kombit.

Uticaj	Utvrđeni nedostaci otežavaju pravilno izračunavanje poreza, rizikujući precenjivanje/ potcenjivanje poreskog opterećenja.
Preporuka A2	Predsednik bi trebalo da obezbedi da u saradnji sa odeljenjem za porez na imovinu u Ministarstvu finansija razmotri izveštaj o celokupnoj proceni imovine opštine, kako bi uključio sva imena puteva po zonama. Greške koje se odnose na podatke poreskih obveznika u sistemu takođe moraju biti identifikovane i ispravljene, tako da je obračun poreza tačan.

Pitanje A3 - Loše upravljanje javnom imovinom dato na korišćenje

Nalaz	Zakon br. 06/L-092 o davanju na korišćenje i o razmeni opštinske nepokretne imovine, Član 6, tačka 1.3 određuje "Opštine mogu dati na korišćenje opštinsku nepokretnu imovinu za manje od jedne (1) godine. Procedure i oblici za davanje na korišćenje opštinske nepokretne imovine za period do jedne (1) godine uređuju se i utvrđuju opštinskom uredbom"
	Opština nije odobrila interne propise za kratkotrajno korišćenje nepokretne imovine u opštini. U 2019. godini potpisano je 27 ugovora o korišćenju jednogodišnje javne imovine. Ovi ugovori su produženi pozivom prethodnih ugovarača da produže ugovor, bez procedura za zakup imovine. Iz testiranih 5 uzoraka utvrdili smo da su potpisana 4 ugovora ⁷ potpisivane iako stanari nisu ispunili svoje prethodne obaveze.
	Prema zvaničnicima, ovi ugovori su preneti otkad je opština bila pod upravom Opštine Kačanik, nastavljajući iste ugovore bez ikakvih promena. Ugovori su produženi nakon zaključenja ugovora o otplati sa ratama.
Uticaj	Nedostatak pisanih procedura i odobravanje svojstava za kratkotrajno korišćenje bez procedura, šteti konkurenciji i jednakom tretmanu zainteresovanih strana. Produživanje ugovora bez ispunjavanja prethodnih obaveza povećava rizik od naplate prihoda što dovodi do finansijskih gubitaka za opštinu.
Preporuka A3	Predsednik treba da osigura da su procedure zakupa nepokretne imovine definisane i odobrene propisima predviđenim zakonom. Takođe, pre potpisivanja novih ugovora, svi stanari / korisnici imovine moraju ispuniti svoje prethodne ugovorne obaveze.

⁷ U 4 testirana ugovora imala su dugovanja pre potpisivanja ugovora: M.D je dugovao 5.994 €; Z.B dugovao 2.023€; J.K je dugovao 1.605€; H.A je dugovao 2.042€.

2.1.2 Plate i dnevnice

Završni budžet za plate i dnevnice je 1,493,148€. Broj zaposlenih prema budžetu bio je 224 a na kraju godine broj zaposlenih bio je 221. Testirali smo 24 uzorka za supstancialne testove i 13 uzoraka za testove usaglašenosti.

Pitanje A4 – Nedostatak položaja Službenika za Overu

Nalaz ZUJFO, Član 14.1 određuje " Svaka budžetska organizacija, nezavisna izvršna agencija i javno preduzeće treba da imaju Službenika za Overu (Certifikacionog Službenika). Službenika za Overu imenuje i on će biti odgovaran pred Šefom Administrativne Službe ".

Opština nema zaposlenog niti je pozicija Službenika za Overu predstavljena u organogramu, uprkos činjenici da je ovo ključno mesto koje zahteva ZUJFO. Šef Budžeta i Finansija angažovan je od strane GAS-a (iako ne postoji odluka ili dokaz o ovlašćenju) i sertifikovan od strane Trezora za sertifikaciju plaćanja.

Prema opštini, angažovanje je opravdano činjenicom da nije bilo dovoljno osoblja i GAS je angažovao menadžera za budžet i finansije sa dodatnim odgovornostima za položaj Službenika za Overu.

Uticaj Angažovanje kao dodatni posao, i to bez formalnog odobrenja / odluke na radno mesto koje je ključno i predviđeno zakonom, povećava rizik da će se zvaničnici susresti sa preprekama u obavljanju svojih dužnosti i odgovornosti u vezi sa zakonskim zahtevima.

Preporuka A4 Predsednik treba da pokrene reviziju opštinskog organogama kako bi se osiguralo da se tu uključena i pozicija Službenika za Overu. Istovremeno treba budžetirati i finansijska sredstva za ovu poziciju, kako bi se ispunili zakonski uslovi za popunjavanje ove pozicije.

Pitanje A5 – Nedostaci u angažovanju osoblja preko sporazuma za posebne usluge (UPU)

Nalaz	Član 12. Zakona br. 03/L-149 o Civilnoj službi predviđa da se imenovanja na određeno vreme za period kraći od šest meseci moraju obavljati na osnovu ugovora zvanih „Ugovori o posebnim uslugama“ (UPU-a) za koje se primenjuje pojednostavljeni postupak zapošljavanja.
	Opština je tokom 2019 godine imala 19 zaposlenih sa UPU (od njih 12 bili su iz prethodnih godina uglavnom iz 2017. godine). Za takva angažovanja Direktorat Obrazovanja je primenio pojednostavljene procedure zapošljavanja, dok Direktorat Zdravstva i Administracije nije sproveo ove procedure. Ove usluge su uglavnom čak i za ne specifične veze ⁸ , takva pojava, prema rečima rukovodioca osoblja, dogodila se zbog potrebe za angažovanjem dodatnog osoblja kako bi se postigli ciljevi opštine.
Uticaj	Izbegavanje postupaka regrutacije/produženje redovnih radnih položaja sa UPU ograničava konkurenčiju, i može uticati da u tim pozicijama angažovan ne zasluženo osoblje.
Preporuka A5	Predsednik treba da obezbedi a se UPU koriste samo za određene zadatke i da ugovori ne traju duže od zakonskog roka. Trebaju se takođe poduzeti mere za rešavanje potreba za redovnim radnim mestima sa Ministarstvom finansija tokom planiranja budžeta i da se uveri da se one budžetiraju i isplaćuju sa kategorije plata i dnevničica.

2.1.3 Robe i usluge

Završni budžet za robe i usluge (uključujući komunalije) u 2019.godine bio je 316,542€, od njih je potrošeno 316,196€. One se uglavnom odnose na snabdevanje za kancelariju, troškove goriva i ostalih predmeta za grejanje, komunalije, održavanje zgrada, ostalih ugovorenih troškova, itd. Testirali smo 15 uzoraka za supstancijalne testove u iznosu od 43,826€ kao i 6 uzoraka za testove usaglašenosti .

2.1.4 Subvencije i transferi

Završni budžet za subvencije i transfere je bio 66,240€. Od njih u 2019 potrošeno je 66,103€. One su date za javne i ne javne entitete i odnose se uglavnom na podržavanju sektora poljoprivrede, kulture, sporta i ostalih aktivnosti u okviru Opštine. Testirali smo 5 uzoraka za supstancijalne testove u iznosu od 12,100€ kao i 5 uzoraka za testove usklađenosti.

⁸ Medicinska sestra, arhitekta u kancelariju urbanizma, tehnički radnik šumarstva itd.

2.1.5 Kapitalne Investicije

Konačni budžet za kapitalne investicije u 2019 bio je 1,329,618€. Od njih je potrošeno 1,272,138€. Ovi troškovi uglavnom se odnose na asfaltiranje lokalnih puteva, vodovoda, kanalizacije, eksproprijacije itd. Testirali smo 51 uzoraka za značajne testove u vrednosti od 1,021,492€ kao i 5 uzoraka za testove usaglašenosti .

Pitanje A6 – Nedostaci u postupcima nabavke

Nalaz	Pravila i Operativno Uputstvo za Javnu Nabavku, član 20.10 određuje da "Tehničke specifikacije za ugovore o radu moraju pravilno definisati prirodu i karakteristike performanse zahtevanih radova. Tehničke specifikacije moraju da sadrže, kao svoj značajan deo, izvršni projekat".
	U tri radna projekta opština nije izradila projekat izvršenja, već je razvila procedure nabavke samo na osnovu premere i predračuna.
Uticaj	Nedostatak projekata izvršenja utiče na loše upravljanje projektima, poteškoće u radu na terenu i kašnjenja u njihovoj realizaciji.
Preporuka A6	Predsednik treba da osigura da se za sve radne projekte izvršni projekti pripremaju kao deo tehničkih specifikacija projekata, kako bi se olakšala njihova primena u skladu sa ugovorima.

2.2 Kapitalna i ne kapitalna imovina

Prikazana vrednost u GFI kapitalnih imovina je 15,490,368€, ne-kapitalnih imovina je 203,250€, i zaliha 28,043€. Testirali smo 92 uzoraka za supstancialne testove u iznosu od 1,097,609€. Takođe smo procenili opšti proces upravljanja imovinom, inventarizaciju imovine i održavanje spiskova opštinske imovine.

Pitanje B1 – Nedostaci u upravljanju registrima imovine i obelodanjivanju informacija u GFI

Nalaz	Uredba MF-br.02/2013 o upravljanju ne finansijskom imovinom u budžetskim organizacijama, jasno određuje pravila i postupke za upravljanje imovine i zaliha. Ova uredba zahteva da BO odobravaju interna pravila za upravljanje imovinom. Ovom uredbom se takođe definišu obaveze i aktivnosti koje se odnose na popis imovine. Tokom revizorskog testiranja utvrdili smo nedostatke u upravljanju evidencijama i otkrivanju informacija u GFI, koji su obelodanjeni na sledeći način:
	<ul style="list-style-type: none">• Opština nije odobrila propise ili interne procedure za evidentiranje, čuvanje i odlaganje nefinansijske imovine kako to zahteva finansijsko pravilo;

- Opština nije formirala komisiju za popis imovine;
- Projekat finansiran od strane Ministarstva Ekonomskog Razvoja koji se odnosi na Sprovođenje mera energetske efikasnosti u javnim zgradama u iznosu od 66,744€, gde je uloženo u dve škole, mada je prenos imovine zvanično prihvaćen, ove investicije/imovine nisu registrovane u registrima i nisu obelodanjivane u GFI. Međutim, ta imovina registrovana je 29.06.2020;
- Isplate za kapitalne investicije u iznosu od 56.900 € nisu evidentirane u registru imovine ISFUK-a nisu obelodanjene u GFI-u, potcenjujući kapitalnu imovinu za ovu vrednost;
- Slabosti su takođe utvrđene tokom fizičkog pregleda imovine kupljene prethodnih godina, kao što su: automobil Toyota, registrovan u ISFUK-u od 2007. sa početnom vrednošću od 4.000 €, amortizacija nije uopšte obračunata. IT oprema koja figuriše registrovana u ISFUK-u od 2012. godine, sa knjigovodstvenom vrednosti 0 (nula), službenici nisu bili u stanju da nam pruže informacije o njihovoj lokaciji, tako da ne dajemo sigurnost njihovog fizičkog postojanja;
- Vrednost imovine ispod 1.000 € u GFI obelodanjena je prema odnosu inventara u upotrebi u iznosu od 203,250€. Izveštaj o e-imovini (izveštaj prema vrednosti, gde se uključuje amortizacija) nije nam dostavljen, na osnovu toga što nijedna kupovina nije registrovana u sistemu e-imovine u nedostatku pristupa u sistemu. Pristupi su obezbeđeni 13.02.2020.

Ovi nedostaci su nastali zbog nedovoljne pažnje u oblasti upravljanja imovinom.

Uticaj

Nedostaci utvrđeni u upravljanju registrima imovine uticali su na netačno objavljivanje vrednosti imovine u GFI. Nedostatak unutrašnjih procedura i neusklađenost sa zahtevima uredbe o upravljanju imovinom onemogućavaju rukovodstvu tačne informacije o stanju imovine opštine i to otežava donošenje odluka o mogućim ulaganjima u postojeću imovinu ili procenu potreba za ulaganjem u novu imovinu.

Rekomandimi B1 Predsednik treba da pokrene odobrenje internih pravila za upravljanje imovinom kako bi se razjasnila svaka aktivnost koja se odnosi na upravljanje imovinom. Predsednik bi takođe trebalo da obezbedi da se sva opštinska imovina (uključujući kapitalnu i ne kapitalnu imovinu) upiše u registre i pravilno obelodanjuje u GFI, u skladu sa zakonskim zahtevima.

2.3 Potraživanja

Opština u GFI 2019 godine obelodanjivala potraživanja u iznosu od 515,267€. Ova vrednost se sastoji od potraživanja od poreza na imovinu 249,195€, taksa na preduzeće 253,121€ i kirije 12,951€.

2.4 Obaveze

2.4.1 Neizmirene obaveze

Izveštaj neizmirenih obaveza prema snabdevačima je na kraju 2019 godine je 42,256€. Ove obaveze su prenete za isplatu u 2020 godini. U odnosu na 2018. godine neizmirene obaveze su povećane za 20,180€.

2.4.2 Kontingentne obaveze

Izveštaj kontingenčnih obaveza prema snabdevačima je na kraju 2019 godine je 20,813€. To se uglavnom odnose na zahteve za nadoknadu šteta i na jubilarne i propratne plate prema opštem kolektivnom ugovoru. U poređenju sa prethodnom godinom, ove obaveze su porasle za 2,814€.

2.4.3 Ugovorene obaveze

Prema podacima koje nam je dostavila Opština, vrednost ugovornih obaveza na kraju 2019. godine bio je 495,599€.

2.5 Funkcija unutrašnje revizije

Opština nije osnivala Jedinicu Unutrašnje Revizije jer je i Uredbom VRK - br. 01/2019 o uspostavljanju i primeni funkcije unutrašnje revizije u entitetu javnog sektora, subjekt javnog sektora koji ima budžet manji od tri (3,000,000) €, funkcija unutrašnje revizije da se praktikuje na druge načine⁹.

Na osnovu gore navedene uredbe (član 4 tačka 1.3), opština dana 27.09.2019 podnela je zahtev Ministarstvu Finansija za sprovođenje interne revizije za 2019. godinu, i dana 11.06.2020 od Jedinice za Unutrašnju Reviziju MF je prihvacen izveštaj revizije sa preporukama za „Funkcionisanje Opštine Elez Han“. Opština je takođe pripremila akcioni plan za sprovođenje četiri preporuka koje proizilaze iz ovog izveštaja.

⁹ Drugi načini su predviđeni u skladu sa članom 4 - Način sprovođenja funkcije interne revizije, tačka 1.2. Zajednička jedinica za unutrašnju reviziju prema kriterijumima koje je postavilo Ministarstvo finansijsa; tačka 1.3. Dogovorom za pružanje usluga interne revizije iz jednog subjekta javnog sektora u drugi entitet uz prethodnu saglasnost ministra finansijsa; ili član 1.4. Ugovaranjem profesionalne kompanije za sprovođenje interne revizije, nakon odobrenja od Ministarstva finansijsa.

3 Napredak u sprovođenju preporuka

Naš revizijski izveštaj o GFI opštine za 2018. godinu rezultirao je sa 7 preporuka. Opština je pripremila Akcioni plan u kome je opisano kako će sprovesti date preporuke. Opština je dostavila u NKR dva periodična izveštaja o sprovođenju preporuka u skladu sa zahtevima poslovnika za sprovođenje revizije i akcionih planova.

Do kraja naše revizije za 2019. godinu sprovedene su 3 preporuke ; 1 još nije sprovedena, i 3 preporuke su zatvorene. Za potpuniji opis preporuka i njihovog postupanja pogledajte Tabelu 4 (ili Tabelu preporuka).

Tabela 4 Rezime preporuka iz prethodne godine i 2019. godine

Br.	Oblast Revizije	Preporuke iz 2018 godine	Preduzete akcije	Status
1	Godišnji Finansijski Izveštaji	Predsednik treba da obezbedi da se izvrši analiza kako bi se utvrdili uzroci nalaza revizora. Potrebno je preduzeti konkretne akcije za jačanje kontrola u procesu plaćanja kako bi se izbeglo plaćanje za koje radovi/ snabdevanje nisu izvršeni. Opština bi trebala imenovati posebnu komisiju za nevažeće/završene radove/snabdevanje koje će pratiti ovaj proces do njihovog potpunog završetka, inače će se finansijska sredstva vratiti u opštinski budžet. Takođe Predsednik treba da osigura da su postavljeni efektivni procesi da bi potvrdilo da plan izrade GFI-a za 2019 godinu obraća sva pitanja koja se tiču usklađenosti. To takođe treba da uključujući i pregled nacrtta GFI od strane menadžmenta, sa posebnim fokusom na oblasti sa velikim rizikom ili na oblasti u kojima su tokom prethodnih godina identifikovane slabosti.	Nisu preduzete akcije. Preporuka u vezi sa isticanjem pitanja iz prošle godine data je u oblasti imovine.	Zatvorena preporuka
2	Planiranje i izvršenje budžeta	Predsednik treba da uradi sveobuhvatnu procenu uzroka za loše izvršenje odgovarajućih kategorija, kao i da osigura pravilno planiranje budžeta pored ciljanih projekata i redovno praćenje budžetskog performansa na redovnom vremenskim osnovama u cilju izvršenja budžeta i izbegavanja loših prikazivanja.	Opština za 2019. godinu imala je dobro izvršenje budžeta 98%	Sprovedena preporuka
3	Prihodi	Predsednik treba da osigura i da preduzme odgovarajuće mere u što kraćem periodu za	Prihodi su porasli u	Sprovedena

		prikupljanje svih potraživanja. Takođe potrebno je razmotriti sve moguće opcije, uključujući i one pravne, kako bi se osiguralo prikupljanje prihoda ove kategorije, kao i da se napravi i održava jasna i kompletna evidencija sa svim potrebnim informacijama kako bi upravljanje prihodima da budu efikasnija.	odnosu na prethodnu godinu za 20.881 €, a opština je preduzela akcije slanjem primedbi krajem 2019.	preporuka
4	Kapitalna i ne kapitalna imovina	Predsednik treba da osigurava da proces registracije imovine u registru imovine opštine bude izvršen i pravilno klasifikovan u odgovarajućim ekonomskim kodovima i nakon završetka ovog procesa, stanje imovine mora biti popisano. Posle popisa, utvrđeno stanje treba uporediti sa opštim registrom imovine, tako da se potencijalne razlike mogu identifikovati i zatim odraziti u registrima imovine.	Nisu preduzete akcije.	Ne sprovedena preporuka Ref: B1
5	Potraživa nja	Predsednik treba da preduzme mere za pregled uzroka za neuspeh u prikupljanju potraživanja i da osigura efikasne mehanizme za njihovo prikupljanje. Isto tako, Predsednik treba da u razumnoj roku uspostavi odgovarajuće mere za prikupljanje svih neizmirenih obaveza i da pokrene proces re-potcenjivanja potraživanja gde će svi računi biti analizirani u smislu starosti, značajnih iznosa i stvarnim mogućnostima za njihovo prikupljanje, a u određenim slučajevima da se uradi i njihovo obezbeđenje ili otplaćivanje u slučaju kategorizacije kao loši dugovi.	Opština je pokrenula procedure slanjem primedbi, zaključivanje m sporazuma i slanjem predmeta izvršitelju.	Sprovedena preporuka
6	Sistem unutrašnje revizije	Predsednik treba da obezbedi ispunjenje zakonskog zahteva, odnosno angažovanje unutrašnjeg revizora. Ako se ovaj zahtev ne može realizovati, služba za unutrašnju reviziju treba nastaviti da sprovodi od strane Ministarstva Finansije ili nekog drugog javnog entiteta. Revizorska služba bi podržala menadžmenta u donošenju odluka i eliminisanju slabosti.	Opština je na osnovu KRK-a 01/2019 zatražila reviziju u MF-u i ista je izvršena.	Zatvorena preporuka
7	Menadžer	Predsednik treba da obezbedi da je izvršen	Menadžersko	Zatvorena

	sko izveštavanje, polaganje odgovornosti i upravljanje rizikom	pregled kako bi se utvrdio oblik finansijskog i operativnog izveštavanja kod višeg menadžmenta. Budžetska kretanja, uključujući prihode i troškove, i plan nabavke treba da budu predmet redovnog izveštavanja i pregleda od strane menadžmenta. Takođe, u cilju smanjenja uticaja rizika na prihvatljivim nivoima, organizacija treba da sastavi register rizika sa svim odgovarajućim merama/akcijama kako uspostavio pod kontrolom izložene pretnje.	izveštavanje nije predmet tretiranja na ovom izveštaju.	preporuka
Br	Oblast revizije	Preporuke iz 2019 godine		
1	Planiranje i izvršenje budžeta	Predsednik opštine treba da osigura da se preduzmu sve radnje tako da se rashodi planiraju u odgovarajućim budžetskim izdvajanjima (ili da se vrši preraspodela sredstava kad je to potrebno) i da se plaćanje i registracija rashoda vrši strogo u skladu sa odgovarajućim ekonomskim kodovima. Nabavka usluga treba da se vrši postupkom nabavke, a ugovore treba da potpiše menadžer nabavke.		
2	Prihodi	Predsednik bi trebalo da obezbedi da u saradnji sa odeljenjem za porez na imovinu u Ministarstvu finansija razmotri izveštaj o celokupnoj proceni imovine opštine, kako bi uključio sva imena puteva po zonama. Greške koje se odnose na podatke poreskih obveznika u sistemu takođe moraju biti identifikovane i ispravljene, tako da je obračun poreza tačan.		
3		Predsednik treba da osigura da su procedure zakupa nepokretne imovine definisane i odobrene propisima predviđenim zakonom. Takođe, pre potpisivanja novih ugovora, svi stanari / korisnici imovine moraju ispuniti svoje prethodne ugovorne obaveze.		
4	Plate i dnevnice	Predsednik treba da pokrene reviziju opštinskog organogama kako bi se osiguralo da se tu uključena i pozicija Službenika za Overu. Istovremeno treba budžetirati i finansijska sredstva za ovu poziciju, kako bi se ispunili zakonski uslovi za popunjavanje ove pozicije.		
5		Predsednik treba da obezbedi a se UPU koriste samo za određene zadatke i da ugovori ne traju duže od zakonskog roka. Trebaju se takođe poduzeti mere za rešavanje potreba za redovnim radnim mestima sa Ministarstvom finansija tokom planiranja budžeta i da se uveri da se one budžetiraju i isplaćuju sa kategorije plata i dnevница.		
6	Kapitalne investicije	Predsednik treba da osigura da se za sve radne projekte izvršni projekti pripremaju kao deo tehničkih specifikacija projekata, kako bi se olakšala njihova primena u skladu sa ugovorima.		

7	Imovina	Predsednik treba da pokrene odobrenje internih pravila za upravljanje imovinom kako bi se razjasnila svaka aktivnost koja se odnosi na upravljanje imovinom. Predsednik bi takođe trebalo da obezbedi da se sva opštinska imovina (uključujući kapitalnu i ne kapitalnu imovinu) upiše u registre i pravilno obelodanjuje u GFI, u skladu sa zakonskim zahtevima.
---	---------	---

*Ovaj Izveštaj je prevod sa originalne verzije na Albanskom jeziku. U slučaju nedoslednosti provladata verzija na Albanskom jeziku.

Dodatak I: Objasnjjenja razlicitih vrsta misljenja revizije primenjenih od strane NKR

(odlomak od MSVIR 200)

Vrsta misljenja

147. Revizor treba da izrazi **jedno ne-modifikovano misljenje revizije ukoliko** se zaključi da su finansijski izveštaji pripremljeni, sa svih materijalnih gledišta u skladu sa važećim finansijskim okvirom.

Ukoliko revizor zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalnih grešaka, revizor treba da izmeni misljenje revizije na izveštaju revizora u skladu sa odeljakom "Određivanje vrste modifikacije misljenja revizora".

148. Ukoliko finansijski izveštaji pripremljeni u skladu sa zahtevima okvira prikazivanja, ne postignu pravično prikazivanje, revizor treba da razmotri pitanje sa menadžmentom, i na osnovu zahteva primenljivog okvira finansijskog izveštavanja i načina na koji je to pitanje rešeno, da odredi da li je neophodno da se izmeni misljenje revizije.

Modifikacije misljenja revizije na revizorskom izveštaju

151. Revizor treba da modifikuje misljenje revizije na revizorskom izveštaju ukoliko se zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalno pogrešnih prikazivanja. Revizori mogu dati tri vrste modifikovanih misljenja revizije: kvalifikovano misljenje, protivno misljenje i odricanje od misljenja.

Određivanje vrste modifikacije koje se čini revizorskom misljenju

152. Odluka o tome koja vrsta modifikovanog misljenja je prikladna, zavisi od:

prirode pitanja koje je dovelo do modifikacije – što podrazumeva, da li su finansijski izveštaji sadrže materijalno pogrešna prikazivanja ili, u slučaju da je bilo nemoguće prikupiti dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, mogu sadržati materijalno pogrešna prikazivanja; i

sud revizora o rasprostranjenosti uticaja ili mogućih uticaja pitanja na finansijskim izveštajima.

153. Revizor treba da izrazi **kvalifikovano misljenje ukoliko:** (1) nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih i prikladnih dokaza revizije, revizor zaključuje da netačne tvrdnje, pojedinačno ili zajednički, su materijalne, ali nisu rasprostranjene, na finansijskim izveštajima; ili (2) revizor nije bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži

jedno mišljenje revizije, ali zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne ali ne i rasprostranjene.

154. Revizor treba da izrazi **protivno mišljenje ukoliko**, nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, revizor zaključuje da netačne tvrdnje, pojedinačno ili zajednički, su materijalne i rasprostranjene na finansijskim izveštajima.

155. Revizor treba da izrazi **odricanje od mišljenja ukoliko**, pošto nije bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži mišljenje revizije, revizor zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne i rasprostranjene. Ukoliko nakon prihvatanja angažovanja, revizor postaje svestan da je menadžment nametnuo ograničenje na delokrug revizije za koju revizor smatra da će verovatno dovesti do potrebe izražavanja kvalifikovanog mišljenja ili odricanje od mišljenja o finansijskim izveštajima, revizor treba da zahteva od menadžmenta da ukloni to ograničenje.

156. Ukoliko revizor daje modifikovano mišljenje, revizor će takođe modifikovati naslov kako bi odgovarao vrsti izraženog mišljenja revizije. MSVIR 1705 pruža dodatna uputstva o specifičnom jezičnom izražavanju koje će se koristiti kada se izdaje mišljenje i kada se opisuje odgovornost revizora. Takođe sadrži ilustrovane primere izveštaja.

Parografi Isticanja Pitanja i parografi Ostalih Pitanja na revizorskom izveštaju

157. Ukoliko revizor smatra potrebnim da skrene pažnju na pitanje prikazano ili obelodanjeno na finansijskim izveštajima koja je od velikog značaja za njihovo razumevanje finansijskih izveštaja, ali postoje dovoljno prikladnih dokaza da to pitanje nije materijalno pogrešno prikazano na finansijskim izveštajima, revizor će u revizorskem izveštaju uključiti jedan paragraf o Isticanju Pitanja. Isticanje Pitanja se treba odražavati samo na informaciju prikazanu ili obelodanjenu na finansijskim izveštajima.

158. Paragraf o isticanju pitanja treba:

- da se uključi odmah nakon mišljenja revizije;
- da koristi naslov "Isticanje Pitanja" ili neki drugi prikladni naslov;
- da uključi jasnu referencu na pitanje koje se ističe i da naznači gde se mogu naći relevantna obelodanjivanja na finansijskim izveštajima koja u potpunosti opisuju to pitanje; i
- ukazati da revizorsko mišljenje nije modifikovano u odnosu na istaknuto pitanje.

159. Ukoliko revizor smatra neophodnim da komunicira određeno pitanje, osim onih koje su predstavljene ili obelodanjene u finansijskim izveštajima, koja po prosudi revizora je važna za korisniku cilju shvatanja revizije, a pod uslovom da to nije zabranjeno zakonom ili pravilima, treba da se pripremi paragraf sa naslovom "Ostala Pitanja", ili nekim drugim pogodnim naslovom. Ovaj paragraf treba da se pojavi odmah iza mišljenja i nakon svakog pasusa kod Isticanja Pitanja.

Dodatak II: Potvrdno pismo

Republika e Kosovës-Republik of Kosova
Komuna - Municipality
Hani i Elezit

LETËR E KONFIRMIMIT

Për pajtueshmërinë me të gjeturat e Auditorit të Përgjithshëm për vitin 2019 dhe për implementimin e rekomandimeve

Për: Zyrën e Kombëtare të Auditimit

Të nderuar,

Përmes kësaj shkrese, konfirmoj se:

- kam pranuar draft reportin e Zyrës Kombëtare të Auditimit për auditimin e Pasqyrave Financiare të Komunës së Hanit të Elezit, për vitin 2019 (në tekstin e mëtejmë "Raporti");
- pajtohem me të gjeturat dhe rekomandimet dhe nuk kam ndonjë koment për përbajtjen e Raportit; si dhe
- brenda 30 ditëve nga pranimi i Raportit final, do t'ju dorëzoj një plan të veprimit për implementimin e rekomandimeve, i cili do të përfshijë afatet kohore dhe stafin përgjegjës për implementimin e tyre.

z. Rufki Suma

Kryetar i Komunës së Hanit të Elezit,

Data: 30 korrik 2020, Hani i Elezit,